

รายงานพิเศษ

สืบจากศพ 3,000 ปี

ที่บ้านเก่า เมืองกาญจน์

คนไทยคือใคร? มาจากไหน?

บรรพบุรุษของไทยเป็นใคร คือคำถาม
ก้าวหน้าที่สุดทางวิชาการประวัติศาสตร์
โบราณคดีเมื่อ 50 ปีที่แล้ว โดยอาจารย์กลุ่มเล็กๆ
ของคณะโบราณคดี [ก่อตั้ง พ.ศ.2498 ครบ 60
ปี พ.ศ.2558] มหาวิทยาลัยศิลปากร

มีต้นเหตุจากนักโบราณคดีไทย-เดนมาร์ก
ครั้งนั้นอธิบายไม่ได้ว่าเป็นคนพวกไหน? เมื่อชุด
พบโครงกระดูกมนุษย์มีอายุเก่าแก่หลายพันปี
มาแล้ว บริเวณแควน้อยลุ่มน้ำแม่กลอง เมือง
กาญจนบุรี

คำถามก้าวหน้าว่าบรรพบุรุษของไทยเป็น
ใคร? มีผลอย่างลึกๆ แล้วค่อยๆ แผลออกไปที่
ละเอียดอย่างเจ็บๆ

กระทั่งนานไปก็เกิดคำถามดังๆ ในสำนักของ
คนหลายเผ่าพันธุ์ในประเทศไทย ว่า **คนไทยคือ
ใคร? มาจากไหน?**

และ **ประวัติศาสตร์ไทยที่ใกล้เคียงความถูกต้อง
ควรเป็นอย่างไร?** ฯลฯ

ก่อนหน้านี้ไม่มีที่สงสัย เพราะรู้จากตำรา
ประวัติศาสตร์แห่งชาติของไทยสอนนักเรียน
นักศึกษาทั่วประเทศ ว่าคนไทยมีแหล่งกำเนิดอยู่
ทางเหนือๆ ขึ้นไป แล้วถูกรุกราน

แต่ **ไทยรักสงบ** จึงอพยพหนีลงมา

อัลไต, น่านเจ้า, สุโขทัย

ประวัติศาสตร์แห่งชาติของไทยอันมีพิรุณมาก
แล้วครอบงำสังคมมาก่อนหน้านั้น (จนทุกวันนี้)
บอกชัดเจน ว่า

**คนไทยมีแหล่งกำเนิดอยู่บริเวณเทือกเขา
อัลไต** ทางเหนือๆ จีนขึ้นไป แล้วอพยพหนีการ
รุกรานลงทางทิศใต้ ไปตั้งอาณาจักรน่านเจ้า

ต่อมากองทัพจีนโจมตีน่านเจ้าแตก คนไทย
ต้องอพยพลงมามีถิ่นฐานตามลุ่มน้ำทางทิศใต้
จนถึงดินแดนที่เป็นประเทศไทย ย่อมอยู่ในอำนาจ
มอญและขอมที่อยู่มาก่อน

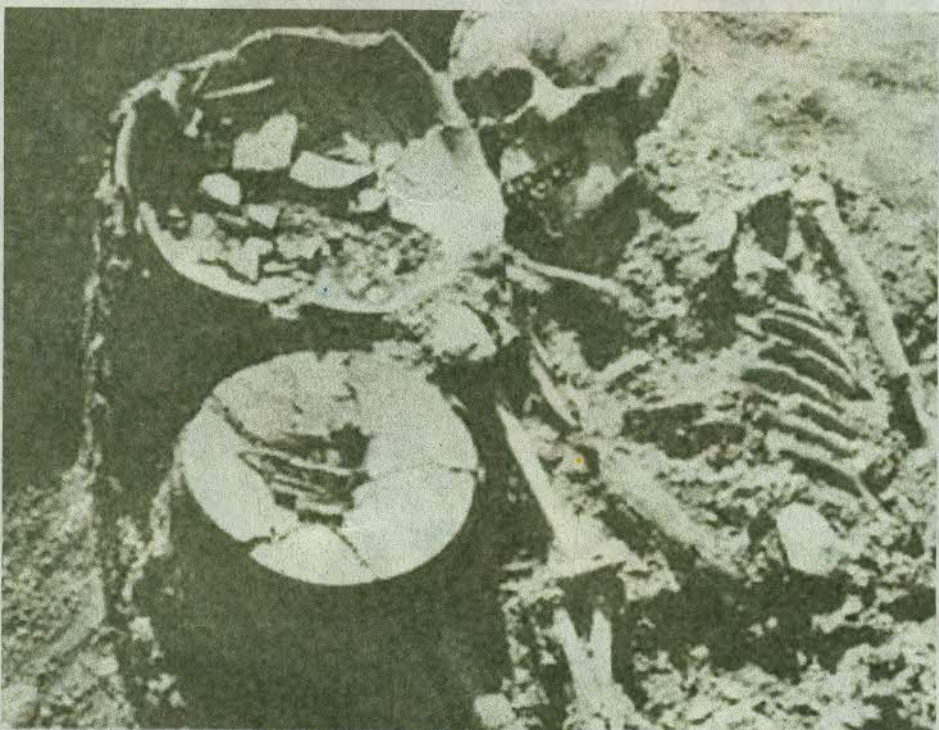
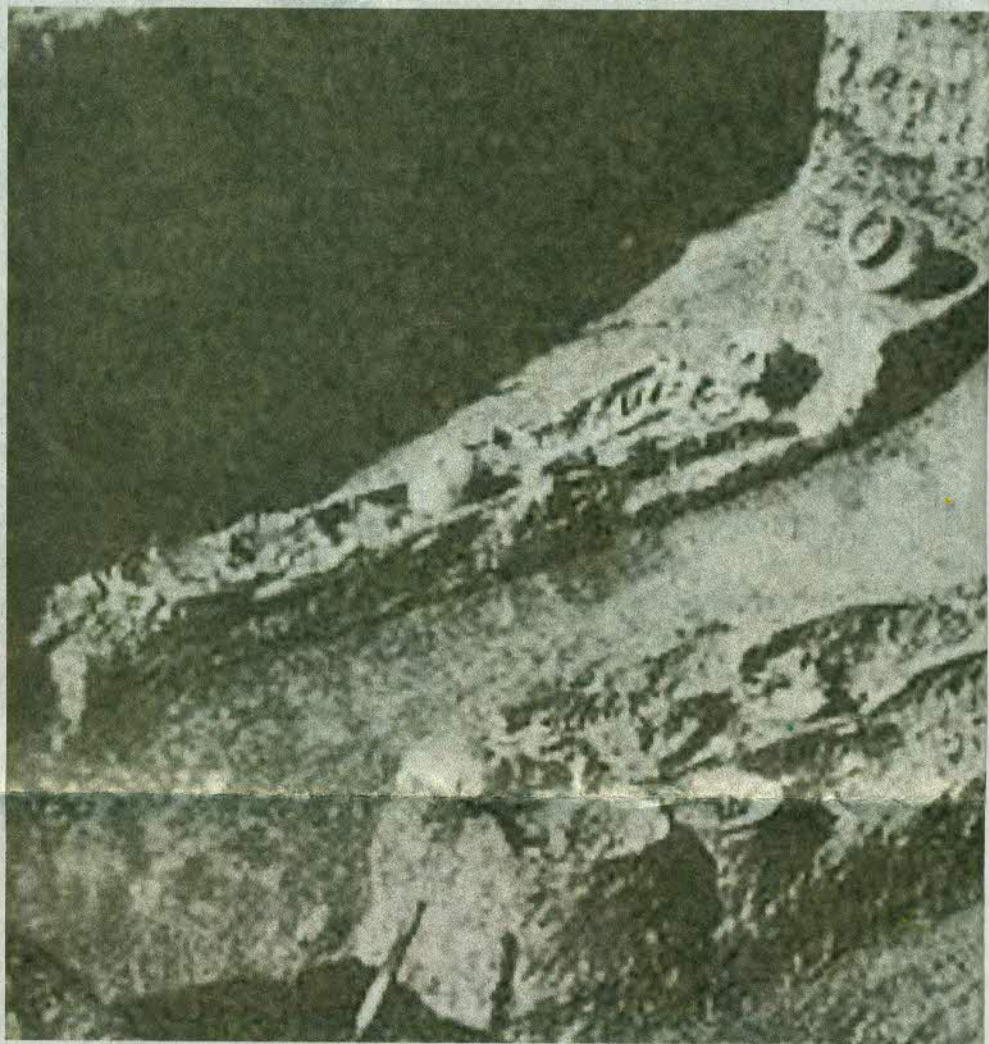
ครั้นราว พ.ศ.1800 ก็ปลดแอกจากอำนาจ
ขอม แล้วสร้างกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรก

เมื่อกรุงสุโขทัยล่มสลาย จึงมีคนไทยอีกกลุ่ม
หนึ่งสร้างกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

ศพ 3,000 ปี

ที่บ้านเก่า เมืองกาญจนบุรี

โครงกระดูกมนุษย์ 3,000 ปีมาแล้ว ชุดพบ
เป็นครั้งแรกในไทย ที่บ้านเก่า เมืองกาญจนบุรี
โดยนักโบราณคดีไทย-เดนมาร์ก ใน **โครงการ
ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศ**

ศพ 3,000 ปี

ที่บ้านเก่า เมืองกาญจน์

โครงการอุทยานมนุษย์ 3,000 ปีมาแล้ว ชุดพบ
เป็นครั้งแรกในไทย ที่บ้านเก่า เมืองกาญจน์
โดยนักโบราณคดีไทย-เดนมาร์ก ใน **โครงการ
ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและประเทศ
เดนมาร์ก พ.ศ.2503-2505**

[ขณะนั้นเป็นยุคเผด็จการทหาร จอมพล
สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี (2502-2506)]

จึงเกิดข้อสงสัยทั่วกันในสังคมไทย ว่าโครง
กระดูกที่พบเป็นใคร? เป็นคนไทยหรือไม่? ถ้า
ไม่ใช่คนไทย แล้วทำไมมาตายแล้วฝังศพที่นั่น?
ฯลฯ

ถ้าเป็นโครงกระดูกคนไทย ก็แสดงว่ามีคน
ไทยในดินแดนประเทศไทยตั้งแต่ 3,000 ปีมาแล้ว
ไม่ตรงกับประวัติศาสตร์ไทยของการ

การขุดค้นครั้งแรก นี้ นับเป็นก้าวแรกที่
ประเทศไทยเริ่มต้นสำรวจและขุดค้นตามหลัก
สากลของกระบวนการศึกษาวิชาโบราณคดีก่อน
ประวัติศาสตร์

โดยมีอาจารย์และนักศึกษาคณะโบราณคดี
มหาวิทยาลัยศิลปากร ร่วมขุดค้นเพื่อหาความรู้

แควน้อย ลุ่มน้ำแม่กลอง ใกล้แหล่งที่นักโบราณคดีไทย-เดนมาร์ก ชุดพบโครงกระดูกมนุษย์ 3,000 ปีมา
แล้ว ที่บ้านเก่า ต.จรเข้มเหือง อ.เมือง จ.กาญจนบุรี (ภาพโดย ประภัสสร ชูวิเชียร คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัย
ศิลปากร)

(บน) โครงกระดูกมนุษย์ 3,000 ปีมาแล้ว 2 โครง
แรก ขุดพบเมื่อ พ.ศ.2504 ที่บ้านเก่า ต.จรเข้มเหิน อ.เมือง
จ.กาญจนบุรี

(ล่าง) เครื่องเซ่นและเครื่องมือเครื่องใช้ ที่ฝังรวม
กับศพ 3,000 ปีมาแล้ว ที่บ้านเก่า ต.จรเข้มเหิน อ. เมือง
จ.กาญจนบุรี

(ภาพจาก *Archaeological excavation in
Thailand*. Copenhagen : Munksgaard, 1967-1969)

และประสบการณ์ทางโบราณคดีสากล

[ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในไทย ตกลงกันว่า
ราวก่อน พ.ศ.1000 เพราะยังไม่มีลายลักษณ์
อักษร ครั้นหลัง พ.ศ.1000 เป็นยุคประวัติศาสตร์
เมื่อมีจารึกอักษรจากอินเดีย พบที่ จ.จันทบุรี]

บรรพบุรุษของไทยเป็นใคร

การขุดค้นที่บ้านเก่า เมืองกาญจน์ ของนัก
โบราณคดีไทย-เดนมาร์ก ส่งผลกระทบยิ่งใหญ่ให้
สังคมไทยเริ่มตั้งคำถามความเป็นมาของตนเอง

บรรพบุรุษของไทยเป็นใคร คือหัวข้อของ
อาจารย์กลุ่มหนึ่งในคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ร่วมกันจัดสัมมนาทางประวัติศาสตร์
โบราณคดีขึ้นครั้งแรก ในท้องพระโรง วังท่าพระ
มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม
2507

ครั้งนั้นมีผู้คนสนใจเข้าฟังคับคั่งจนล้นห้อง
ท้องพระโรง วังท่าพระ เพราะไม่เคยมีกิจกรรม
อย่างนี้มาก่อน

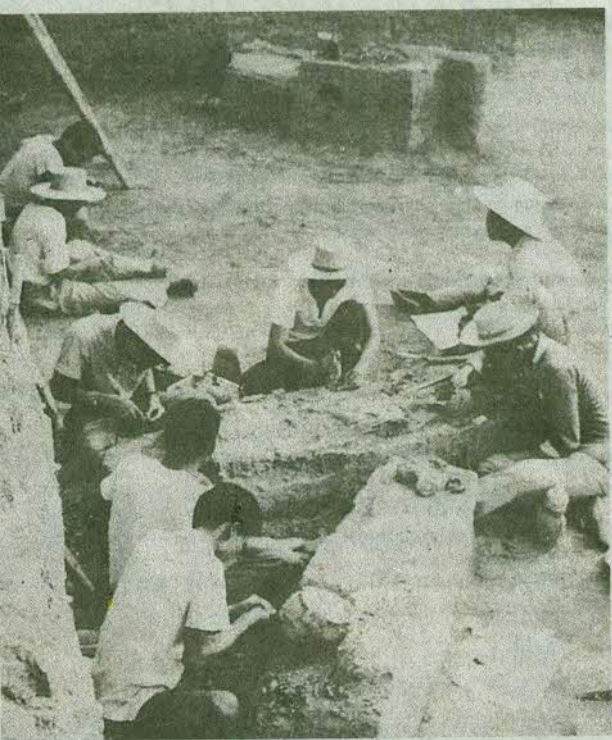
แม้ยังไม่มีคำตอบชัดเจน แต่สังคมไทยเริ่ม
รับรู้อย่างจริงจังว่า **ประวัติศาสตร์ไทยมีข้อพิรุธ**
ต้องศึกษาค้นคว้าใหม่ เช่น

เรื่องแหล่งกำเนิดคนไทยบริเวณเทือกเขา
อัลไต จะเชื่อถือเป็นญาติโดยไม่มีที่สงสัยต่อไปอีก
ไม่ได้แล้ว ฯลฯ และเรื่องอื่นๆ อีกมาก

แต่ยังไม่มีคำอธิบายจากทางการ และจาก
สถาบันการศึกษาที่น่าเชื่อถือ แม้จนทุกวันนี้

สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ควรร่วมมือกัน
ศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างต่อเนื่องเรื่องเหล่านี้

โดยเฉพาะคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ควรสานต่อเพื่อตอบโจทย์
บรรพบุรุษของไทยเป็นใคร เมื่อ 50 ปีที่แล้ว

(บน) คนงานท้องถิ่น และนักศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังปฏิบัติงานในหลุมขุดค้นที่แหล่งโบราณคดีบ้านเก่า ต.จรเข้มเหอก อ.เมือง จ.กาญจนบุรี เมื่อ พ.ศ.2504

(ล่าง) อ.ชิน อยู่ดี (คนยืนตรงกลาง หันด้านข้าง) หัวหน้าคณะสำรวจฝ่ายไทย (ซึ่งเป็นหัวหน้ากองโบราณคดี กรมศิลปากร และเป็นอาจารย์พิเศษคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร) สำรวจพบขวานหิน และโครงกระดูกมนุษย์ 3,000 ปีมาแล้ว โครงแรกในประเทศไทย หลังจากนั้นยังขุดพบโครงกระดูกพร้อมสิ่งของต่างๆ อีกจำนวนมาก เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ.2504

(ภาพจาก ชิน อยู่ดี บิดาแห่งวิชาก่อนประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ. พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ชิน อยู่ดี 16 ต.ค. 2529)

สยาม ประเทศไทย

สุจิตต์ วงษ์เทศ

คนไทยมาจากไหน?

ไทยมีบรรพชนร่วมกับคนสุวรรณภูมิอุษาคเนย์

ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ทั้งของผู้คนและดินแดน เป็นส่วนหนึ่งอย่างแยกจากกันไม่ได้ของสุวรรณภูมิในอุษาคเนย์

เป็นประวัติศาสตร์ของผู้คนหลากหลายเผ่าพันธุ์ที่ไม่กีดกันคนอื่น และดินแดนที่ไม่มีเส้นกันอาณาเขต

แต่ราว 50 ปีมาแล้ว คนทั่วไปยังข้องใจ **บรรพบุรุษของไทยเป็นใคร** จึงมีหัวข้อสัมมนาทางประวัติศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2507 ของคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ท้องพระโรง วังท่าพระ (เพิ่งเปิดใช้งานสาธารณะครั้งแรก หลังถ่ายโอนวังท่าพระให้เป็นพื้นที่ของมหาวิทยาลัยศิลปากร)

ในท้องพระโรงมีผู้สนใจจากที่ต่างๆ นั่งฟังเต็มจนล้น อาจารย์จึงเกณฑ์นักศึกษาใหม่ของคณะฯ ไปนั่งฟังรวมๆ กันอยู่ใต้สุมทุมพุ่มไม้ในสวนแก้ว (นอกท้องพระโรงด้านข้าง)

ในจำนวนนั้น มีผมรวมอยู่ด้วยคนหนึ่ง เพิ่งเป็นนักเรียนน้อยปีแรก ยังจับต้นชนปลายไม่ได้ เท่ากับ “เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา” เพราะพื้นฐานมีไม่พอทางความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ผู้เชี่ยวชาญพูดกัน

หลังจากนั้น ราวปลายปี พ.ศ. 2522 ผมเริ่มทำขานิตยสารรายเดือนชื่อ **ศิลปวัฒนธรรม**

ประเด็น “บรรพบุรุษของไทยเป็นใคร” ที่เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา เมื่อ 15 ปีที่แล้ว ผุดขึ้นมาในความทรงจำ เพราะยังไม่มีคำอธิบาย (จนทุกวันนี้) จึงยกเป็น “จุดขาย” โดยปรับเปลี่ยนให้คำและความกระชับตามโจทย์ของสังคมไทยว่า **คนไทยมาจากไหน?**

เหตุที่มีคำถามอย่างนั้น เพราะประวัติศาสตร์แห่งชาติของไทยไม่น่าเชื่อ โดยเลือกให้ความสำคัญคนกลุ่มเดียวที่เรียกชนชาติไทย แล้วกีดกันคนกลุ่มอื่นออกไป

ทั้งๆ ในความเป็นจริงที่มีหลักฐานรองรับค้ำคั่งทางประวัติศาสตร์โบราณคดี ชนชาติไทยหรือคนไทยล้วนมีที่มาจากการผสมผสานของคนกลุ่มอื่นๆ หลากหลาย “ร้อยพ่อพันแม่” แล้วมีบรรพชนร่วมกันบนสุวรรณภูมิในอุษาคเนย์